

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw Schultz van Haegen

11 april 2012 | Kenmerk: TW/HdV/12011 | Betreft: adviezen Omgevingswet

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

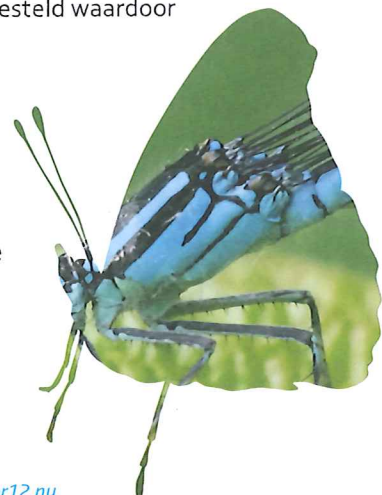
Naar aanleiding van de door u geboden mogelijkheid om te reageren op de plannen voor een omgevingswet willen wij graag een aantal adviezen geven. Graag verwijzen wij daarvoor naar de uitgebreide reactie die u van Natuurmonumenten heeft ontvangen, mede namens vele organisaties, waaronder De Vlinderstichting. De Vlinderstichting is een natuurbeschermingsorganisatie die zich speciaal inzet voor het behoud en herstel van vlinders en libellen in Nederland en daarbuiten. De nieuwe omgevingswet kan grote gevolgen hebben voor de vlinders en libellen in Nederland, vooral wanneer ook, zoals U heeft aangegeven, de natuurbeschermingswet geheel of gedeeltelijk zal worden opgenomen in de nieuwe omgevingswet. Aanvullend op de reactie van Natuurmonumenten benoemen wij daarom hieronder een aantal voor vlinders en libellen belangrijke punten, die wij verwerkt willen zien in deze nieuwe wet.

U geeft aan dat het doel van de Omgevingswet is om een veilige en gezonde leefomgeving te bewerkstelligen. Naar onze mening moet de nieuwe Omgevingswet ook gaan over een leefomgeving die schoon en duurzaam is. Ook de IPO website geeft vier kwaliteiten van leefomgeving aan: schoon, gezond, veilig en duurzaam. Wij gaan er van uit dat u ook van mening bent dat onze leefomgeving schoon en duurzaam moet zijn en dat deze vier kerndoelen alle gelijkwaardig benoemd moeten worden voor de omgevingswet. Behoud van biodiversiteit is een belangrijke doelstelling die samenhangt met de kwaliteit van leefomgeving. Afwegingen rond ruimtelijke ordeningsvraagstukken gaan niet uitsluitend over menselijk gebruik, maar ook over het gebruik van de leefomgeving door planten en dieren. De eisen die zij stellen aan hun leefomgeving moeten een centrale plek krijgen in uw nieuwe wet. Een duurzame leefomgeving is een leefomgeving waar ook flora en fauna onbedreigd kunnen voortbestaan.

Van belang is dat we in Nederland weten welke natuur- en landschapwaarden wij willen beschermen. Door in deze nieuwe wet voor Nederland belangrijke soorten, belangrijke leefgebieden en belangrijke landschappen te benoemen kunnen via de nieuwe wet generieke regels worden opgesteld waardoor ontwikkelingen, projecten en werkzaamheden kunnen plaatsvinden.

Ondersteunend hierbij zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijnen, de Bern Convention, de nationale rode lijsten voor bedreigde soorten en de Aichi-biodiversiteitsdoelstellingen. Graag zouden wij ook de bescherming van nationaal belangrijke landschappen en parken een plek geven in deze nieuwe wet.

Graag willen wij uw aandacht vragen voor het benodigde onderscheid dat er dient te worden gemaakt tussen twee verschillende dynamische karakteristieken van natuur. Een deel van de in Nederland aanwezige natuurwaarden hebben honderden

soms zelfs nog meer jaren gekost om te ontstaan. Deze natuurwaarden dienen ontzien te worden en zijn vaak gevoelig voor ingrepen in het landschap. Daarnaast is er ook natuur met een meer dynamisch karakter. Deze kan zich in enkele jaren of enkele tientallen jaren ontwikkelen tot waardevolle gemeenschappen. Het is belangrijk dat er bij het ontwerpen van wetten en regels telkens naar deze twee varianten gekeken wordt. Flexibiliteit kan van de natuur op de ene plek gevraagd worden, terwijl de natuur op andere plaatsen niet kan reageren op ontwikkelingen die plaatsvinden. Dit betekent dat bij een belangenafweging voor een projectbesluit waarbij natuur betrokken wordt, niet alleen naar korte termijn wordt gekeken, maar ook lange termijn belangen zorgvuldig moeten worden meegewogen. Wij willen u vragen om in die gevallen, waarbij tevens natuurwaarden van nationaal belang in het geding zijn, te waarborgen dat ook expertise op nationaal niveau wordt betrokken bij deze belangenafweging. Onder andere bij de toepassing van generieke regels kan het zo zijn dat risico's op schadelijke effecten, zeker op de langere termijn, niet herkend worden door betrokkenen met onvoldoende expertise.

Een belangrijke leidraad voor het vaststellen van natuurwaarden die van bovenregionale betekenis zijn, is het vóórkomen van bedreigde soorten die op de Rode Lijst staan. Bij besluitvorming door lagere overheden dienen duidelijke richtlijnen opgesteld te worden waarbij het behoud van de soorten die op deze lijsten staan gegarandeerd wordt. Hiermee worden niet alleen deze soorten behouden, maar ook al die anonieme soorten die een onderdeel van de biodiversiteit vormen, in hetzelfde leefgebied voorkomen en waarvoor geen rode lijsten zijn opgesteld.

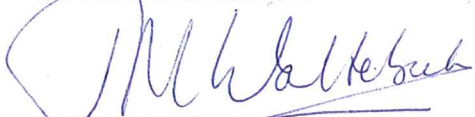
U geeft aan in te willen zetten op meer flexibiliteit en daarvoor meer afwegingsruimte te willen creëren voor het bestuur. Dit betekent dat de beschikbaarheid van informatie geen belemmeringen mag vormen. Graag willen wij met u meedenken over de manier waarop de beschikbaarheid van de informatie over flora en fauna verder verbeterd kan worden via onze landelijke samenwerking met de Nationale Databank Flora en Fauna.

Wij stellen voor om de onteigeningswet in te zetten bij de afronding van de EHS. Indien, eventueel na herijking, per 2018 de EHS nog onvoldoende resultaat is geboekt met de realisatie van de EHS bevelen wij aan om het instrument onteigening in te zetten voor behoud van biodiversiteit. Beperkingen voor de inzet van dit instrument via de onteigeningswet dienen te worden weggenomen.

Wij bevelen vlinders aan als een geschikte soortgroep waarmee de mogelijkheden voor de bescherming van biodiversiteit verder uitgewerkt kunnen worden. Deels omdat veel dagvlindersoorten ernstig bedreigd zijn en daarmee dus gevoelige indicatoren, en deels omdat een belangrijk deel van onze biodiversiteit uit vlindersoorten bestaat (ruim 2000 soorten).

Wij zijn graag bereid een nadere toelichting te geven op onze aanbevelingen. U kunt hiervoor contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,
DE VLINDERSTICHTING

Ir. Titia M. Wolterbeek
Directeur